

Regeringen har besluttet, at miljøstøtten i de kommende år vil vokse i takt med opfyldelsen af MIKA-rammens målsætninger og vil udgøre en stadig stigende andel af den bilaterale danske Øststøtte. Hermed kan Danmark fastholde og udbygge sin enestående internationale position på dette felt. For prioritetslandene i Østersøområdet tilstræbes, at der inden for den kortest mulige årrække opnås en tilstand, der er forenelig med EU's miljøstandarder.

Med gennemførelsen af de forpligtelser i internationale miljøkonventioner, som landene allerede har tilsluttet sig, vil der bl.a. ske en betydelig reduktion af udslip i form af kuldioxid, svovl, kvælstof og CFC-gasser. I år 2010 vil de mellemeuropæiske og de baltiske lande givetvis have opfyldt forpligtelserne i en række konventioner, således som kravene er formuleret i dag. Rusland og Ukraine er straks vanskeligere at bedømme, men med øget politisk stabilitet kan man også her opnå betydelige resultater.

De lande, der har søgt om optagelse i EU, er allerede i gang med at gennemføre EU-reguleringen og vil over de næste 10-15 år givetvis kunne nå at opfylde disse miljødirektiver. Et samlet investeringstal på 150 mia. ecu er blevet nævnt som prisen for disse ti landes samlede gennemførelse af alle EU-direktiver på miljøområdet. Landene kan ikke ved egen kraft gennemføre denne investering, men vil skulle have betydelig hjælp fra EU og andre donorer.

Selv om den danske miljøstøtte til Østeuropa kun kan udgøre en mindre del af de samlede miljøinvesteringer, kan den spille en vigtig rolle som katalysator bl.a. ved at bidrage til at igangsætte en reduktion af den grænseoverskridende forurening.

De miljømæssige problemer i Østersøregionen og i de østeuropæiske lande er som i Vesteuropa i høj grad domineret af udviklingen i centrale økonomiske sektorer. Den miljøforsvarlige udvikling af disse sektorer vil i betydeligt omfang bestemme forureningens udvikling. De vigtigste sektorer er industri, energi, transport, landbrug og skovbrug.

Dansk bistand skal bidrage til, at vækst og produktion kan tilrettelægges på en miljømæssigt bedre måde, end den ellers ville være blevet. Der skal fokuseres på miljøaspekterne i de forskellige sektorer. Arbejdsmiljø spiller i den forbindelse en vigtig rolle. De danske midler skal anvendes til at fastholde landenes udvik-

ling i en miljømæssigt bæredygtig retning på sektorområderne.

Det centrale initiativ i Østersøregionen er gennemførelse af en regional Baltisk Agenda 21 for Østersøregionen. Udmøntningen af indsatsen er påbegyndt ved årsskiftet 1996-97. En sektorindsats er valgt for hverved at fremme en miljømæssigt bæredygtig udvikling inden for industri, landbrug, trafik, energi, skovbrug, fiskeri og turisme. Inden for en række af disse erhvervsområder vil dansk erhvervsliv med fordel kunne bidrage med ekspertise.

Energisektoren er en nøglesektor. Den har meget store miljøproblemer kendetegnet ved både usikre kernekraftværker og forurenende traditionelle kraftværker og varmeværker. Kul af ringe kvalitet anvendes i stort omfang. Energisituationen i Østersøregionen er i en overgangsfase, hvor det er meget vigtigt, at planlægning og investeringer foretages på en miljømæssigt forsvarlig måde.

Den nukleare sikkerhed vil fortsat blive støttet ved dansk bilateral hjælp til organisering osv., mens hovedindsatsen gennemføres i internationalt regi. Det internationale samarbejde i EBRD's Nuclear Safety Account og i EU er på dette område af afgørende betydning.

På energiområdet har Danmark under Baltisk Agenda 21 ansvaret for at udarbejde en bæredygtig udviklingsstrategi for Østersøregionen. På energiforsyningsområdet har udviklingen i Østersøregionen medført interessante perspektiver for samarbejde primært for naturgas og elektricitet.

Industrien er kendetegnet ved forældede og meget forurenende produktionsformer. En miljømæssigt bæredygtig industriudvikling skal ikke kun gennemføres af miljøhensyn, men også for, at der ikke skal opstå muligheder for konkurrence med miljø som billiggørende faktor. Modernisering, nyinvesteringer og nye ledelsesformer kan udvikle industrien i en miljømæssigt bæredygtig retning.

Landbrug er en central del af økonomien i de fleste lande i Østersøregionen. Bortset fra Polen, der har haft mindre, privatejede enheder, har landbrugsstrukturen i de østeuropæiske lande bestået af større kollektivbrug. I løbet af få år vil landbruget i Polen og de baltiske lande givetvis kunne konkurrere med landbruget i EU, men det bør ske under overholdelse af miljøkrav, der svarer til f.eks. danske, så man undgår miljødumping. Østeuropa besidder store skovområder. Skovrelateret industri er et stort potentiale